

Àngels Cardona i Palmer

Cicle del carboni

*Rosa d'Or de la Pau de Poesia
Premis Castellitx*

ALGAIDA, 2005

Col·lecció Binària · Premis Castellitx · PC2005-P-R-0199-0166

© del text: Àngels Cardona i Palmer

© de l'edició: Ajuntament d'Algaida, 2019

Coberta, maquetació i disseny de la col·lecció: Bartomeu Salas Mascaró

Coordinació editorial: Bartomeu Salas Mascaró

Ajuntament d'Algaida

C/ del Rei, 6 · 07210 Algaida (Illes Balears)

Tel.: 971 12 50 76 · 971 66 56 79

ajuntament@ajalgaida.net

premiscastellitx@ajalgaida.net

biblioteca@ajalgaida.net

www.ajalgaida.net

Queden totalment prohibides, sense l'autorització per escrit dels titulars del copyright, qualsevol forma de reproducció, distribució, comunicació pública o transformació, total o parcial, d'aquesta obra.

Àngels Cardona i Palmer

Cicle del carboni

*Rosa d'Or de la Pau de Poesia
Premis Castellitx*

ALGAIDA, 2005

AJUNTAMENT D'ALGAIDA

Col·lecció Binària · Premis Castellitx

PC2005-P-R-0199-0166

El poemari *Cicle del carboni*, d'Àngels Cardona i Palmer, fou guardonat amb la Rosa d'Or de la Pau al XXIX Premi de Poesia dels Premis Castellitx 2005. En foren jurats, Pere Fullana Puigserver, Gabriel Janer Manila i Pere Mulet Cerdà.

Cicle del carboni

Cicle del Carboni:
Conjunt d'estadis pels
quals passa el carboni al
llarg del procés tancat a
què és sotmès PER L'AC-
CIÓ DELS ÉSSERS VIUS.

Diccionari de la Llengua Catalana.

I

DE COM MUTA LA CIUTAT

“És la vila que la coloma va deixar el seu collar
i l'òrnit els seus colors irisats;
de vi son els seus rius
i els patis de les cases les copes”.

Ibn al.Labbâna, poeta de Dènia a Mallorca,
recollit
per Henri Perès a *La poesie andalouse en
arabe classique*.

Verd el tall, despunta.
Groga la flor, l'enterboleix.
La boca de la terra, rogenca,
devora els seus fills
abans que el ciment l'acorrali.

Cicle del carboni

ÀNGEL DE L'ALMUDAINA

“Començant desde Arabathalgidith el mur
circumda el cos de la vila i arriba fins el mar,
que s'engrontza suau el peu de l'Elmodenia,
on destaquen espesses i altes torres”.

Liber Maiolichinus. Versos 2.047-2.051.

Àngel d'espasa que rosegues acer
i caus en braços del vent albirant
la mort d'aquesta ciutat que estimes.

Caus sobre la punta esmolada d'amor
amb llambreig de plomes,
dins un bateig de sang i saliva
escortat per palmeres desitjoses de mar.

Des del teu pedestal de llum
fas ofrenes a la intempèrie de la fam,
a la inclemència del bes,
perquè de les fondes serralades urbanes
s'escorre la gent lentament
cap un destí de pressa i ciment
en una vertiginosa carrera
pels albellons de la por.

Àngel d'espasa que vomites futur
dins el teu abillament de pedra,
cerca en el blau que vetlles
un crit que ens alci, una raó de pes
per salvar de la nostra cobdícia, la fera.

respira l'aire castigat
mascle fatigat de conquestes

preda, depreda,
banya't en el líquid ensofrat vessat
del centre de l'avenc,

beu plàstics
suca clovelles
menja vidre

respira, respira,
alena, a le na
alè de cotxe, embós
alè de gran superfície
resclòs, res clos
alè de mort
per llengua que no parla
per llengua bífida de bilingüisme
per llengua blava de mè
que bela, que be la
que bela més tele! Més porqueria!
més programes del cor

fins que esclati
fins que mori
de mort plana,
zenital
d'indiferència,
en resum i per acabar,
de fàstic.

Cicle del carboni

MALLORCA

Alta de nit fora la finestra
creix la quietud en catedral d'hortènsies,
la seda amagada d'ametller contra el verd,
un sol que llenega llum sobre les estances.

Herba menuda, la humilitat que creix,
s'esbalça en agre de bolets mai trobats,
es multiplica en llavors de mata
madura i a punt de tord.

Creix remor d'insecte enamorat
baix ortiga que malda per acaronar,
suc de vent s'esgota entre uns llavis
que en ones concèntriques d'ocell
es plega en ales per pronunciar: Gràcies.

AZNABUSH

el baladre madur
destilla verí en cada gota de sang verda,
així les paraules de certes boques,
cauen sense arestes,
rodolen dins camps de Mart
i terres escapolides dels morros
de la salvatgina.

Cicle del carboni

DESITJADA GUERRA

Escamot de soldats
empunyant armes verdes,
els arbres de ciutat m'escorten
ornats de poncelles furients
forassenyades de poderosa saba,
a punt de començar la guerra.

Em porten a una mort d'arrel,
a la sang de la fruita madura,
a la nuesa de tronc sense escorça.

Embogida per l'oratge carregat,
deleirosa de resurrecció de primavera,
alç les mans al cel
i bec la mort
assumint tanta bellesa.

L'HORA DEL LLOP

És l'hora del llop,
el temps de les entranyes perdudes
quan la foscor sense lluna
i sense lluna l'udol ressona
sobre una terra erma
nua de pes i consol.

Harpia del gemec
es presenta fosfòrica,
arravatada de llum
que li ve donada per ràbia inacabada,
per ràbia de fel i fetge
rosegat per les serps d'incandescència.

Calabruix li vessa de les galtes
del cap corona d'aritja
cepre escandalós de sexes
en mans tocases d'àliga.

És l'hora del llop.
Hora de sortir a veure
com s'esbudella el temps
pels carrerons de ciutat.

Cicle del carboni

DES ESPERACIÓ

L'audàcia del desvari comença
a fer pessigolles dins la carcassa.

L'eixam d'abelles omple l'aire
d'un verí etern de pors,
els fiblons es dupliquen
en progressió geomètrica fins
hipotecar tota resta d'esma.

Desordenar calaixos,
omplir de vent les estances,
ensopegar amb l'ona,
beure flames
i tal volta seguir amb empenta,
amb l'empenta de bèstia
desvalguda
poruga
però a punt de botar
sobre tot el que no sigui
RESISTÈNCIA.

Acuts al cos que et pertany
amb el delit que dóna la bogeria;
un braç, una cama, el cap...
pertanyen al trencaclosques universal
que intentes recompondre cada matí
quan sense mirall,
necessites començar un camí
que et porta a la monotonia.

Acuts al cos que et pertany
i ell t'espera deliciosament viu
amb la pregunta:

I tu, on quedes?

Cicle del carboni

AUTOMÀTICA – MENT

Arrib a casa.
Automàticament agaf l'auricular:
"Té un missatge nou".

Com qui res no diu,
trob una besada teva en el contestador
i tot seguit,
em cauen de les parpelles
tots els estralls
de la jornada.

OPA HOSTIL

Tremola la mà baix l'opa hostil del teu esguard.
No vull comprar la teva rutina
ni tampoc el fang que es desprèn del pes dels dies.

El punt d'atzabeja de la fosca, vull
el ball incansable de cossos a la matinada,
que encara podem inventar la bellesa de noves runes
i cavalcar infants somniats en deliris de tendresa.

Invertir en accions de follia,
obrir esquenes carregades del no res,
aspirar com un ca en zel
el pes d'una flaire, l'accent d'un perfum,
el diòxid de carboni del teu alè
apressat per la corma del desig.
La mort que esclata baix els teus dits.

DE DESPULLES I DESFETES

De l'envergadura de plom
de l'ossada
s'alça el quefer quotidià,
cotilla de nacre
marca el batec dels esdeveniments
mentre el tremor dels dies
senyala la quietista fuga
d'un humor atrabiliari
sembrat de despulles i desfetes.

Reviure el nucli de calci,
aquest centre viu de l'espiral
que trenca alens d'aire
fins al darrer racó del meu poble.

Sentir brostar el nou any
baix els peus nus de l'hivern.
Sentir baix la fredor de la neu,
que encara viu la vida d'aquesta terra.

II

DE COM MUTA LA MAR

“Volen les filles de la mar, les naus;
les seves plomes són com les del corb,
encara que en realitat sien falcons”.

Ibn al Labbâna. Del poema *Benvingut
sia el dia del Mibrayan*.

Cicle del carboni

No són més que coves, els ulls
per no abastar tanta grandària
i nosaltres, petites petxines,
encastades a la roca
en aferrissada lluita
perquè l'ona
no ens mossegui massa.

ILLA DE BLAU

Desfer l'esguard de les dunes
sembrades de vida menuda.
Llum de mar vetllant l'esperit,
murtra teixida amb flaires obertes
de pit al vent immensament marí.

Dibuixen gavines impossibles geometries
o és rodona la pinzellada d'aire?,
s'omple de colors el blau de l'illa
amb pedra desordenada sobre si
per oferir amagatall al llangardaix
de verd lluent i magnètic
abocant-se foll al forat
com a un úter antic d'amansida forma.

Escletxa d'oratge sobre la nau
que emmagatzema maragdes a l'àncora,
blanc d'ales dins el cel.

Som nauzer de l'aire per cercar viaranys,
dreces pel fons de la Mediterrània.

Ítaca no existeix,
però tots els nostres paradisos,
avui,
prenen la forma d'aquesta illa.

HORABAIXA EN EL PORT

Boqueja el peix la darrera gota
de bulímia lluminosa.
Brama l'aire
la bonança del temps.
Crida
la malenconiosa puresa de la còpula
quan es presta ajaure la mar
amb la petita nau:

On van les veles?

Tem el vent, esperit del mar,
tem la bonança,
perquè si no arries la certesa,
cap escull et farà defugir
la contradicció,
cap naufragi et permetrà
tastar la fondària.

Salobrar del sol
alena les darreres guspies
del dia que mor.

L'ESTACA DE VALLDEMOSSA

Pren del turment, la gàbia.
Mossega l'aire si un llambreig
no t'acora.

Suc de malves
flaire de ruda
esperma de boc damunt les runes
d'una casa incendiada.

La luxúria de l'aire pessigolleja
el part de la mar
mai no arriba,
malgrat la tarda vulgui morir
i néixer la nit sagnant
l'himen de l'horitzó.

Perpètua moguda la del cor
que no s'hi val a cercar
belles metàfores
quan crema la mar amb el sol morent
després de jaure davant els ulls
amb la bellesa que dol,
amb la plenitud que turmenta
fins fer concebre, tostemps,
les mateixes roques de l'Estaca.

Cicle del carboni

SOMNI MARCHIÀ

He vist l'argent de la mar
llaurat per l'arada:
I xen dels solcs arbres lluent
d'escorces de fum i fulles
de coralls ensucrades.

Pengen de les branques
de l'eroses bèsties
sorells d'escata
sàvies tortugues
anemones de llum,
algues dansaires.

Fins que arriben rajades
mostrant amples ales
que eleven els arbres
a la condició d'aus
i els porten al lloc
on el sol es colga.

Deixen la mar ferida,
ni les ones la poden curar
quan de les cremoses nafres,
ploren dones d'aigua
gemeguen dofins
alcen braços les estrelles
titil·len pues els eriçons.

ÀNGELS CARDONA I PALMER

En l' instant que la llum sigui morta,
quan fosforegi el plàncton,
trobareu un altre vol
cap el fons de molsa fosca
i serà dolç el lliscament
del cos cap a la son
fins que torni a somniar
amb una mar llaurada
quan era d'argent i nacre.

MINOTAURE O CALÓ DEL MONJO?

Suspesa.

Mineralment suspesa de l'horitzontalitat blava.

Transmuten els porus
algues dansaires calentes de llum.

Peixos.

Dards que van al bell centre de l'ull
per omplir-lo de color.

Suren dins el no-res,
parlen silenci de bombolles alçurades.
Ni el pop ni l'eriçó rompen l'harmonia.

L'aigua s'encén de pau invisible,
immaterial,
com el cos que sura,
com el cos que sura suspès
sobre l'horitzontalitat blava
després de l'hèlix
d'una llanxa ràpida:
tanta espoliació omplirà d'andròmines
el laberint
que quedarà buit de fil i
d'Ariadnes.

DINS EL SOMNI DE M. ZAMBRANO

Bosc de plomes blanques
trepitges orquídies a frec de llum,
voreres de caramel entre rius
de sang dolça.

Construirem un vaixell
amb buc de vidre,
l'armarem amb espases de blat
i canons que escopiran vins.
Veles de fum ens portaran enfora
i ens atracaran a ports
on la calç jugui amb el blau.
No ens neguitejaran naufragis,
serem sempre pirates
saquejant d'amor altres naus
i quan véngui la balena blanca,
ens acollirem al seu ventre ample
per poder pair tanta mar.

Bosc de plomes blanques,
branques d'ocells desfermats,
trepitges orquídies a tall de llum
voreres de neu
es fonen a mans.

Cicle del carboni

Animal que alenes ferit de mort
immensament prenyat d'ones llents,
vine a morir cada instant a la platja
gat de sol sobre taüt de maragdes,
mirall transparent més enllà del qual, som.

Delatada espina d'eriçó marí tacada d'ombra,
fons debatut per la dansa del pop.
Guaita, que la daga corba fendeix i mata
manllevant brànquies i escates,

estels et guarden
fars et vetllen
coves et cerquen
ports t'esperen
mentre tu véns a morir dins els meus braços
amarats d'ansia de posseir-te.
Tu, que beses els confins del món.
Jo, que et cerc els racons de vent.

Se'ns omple de mar la cambra.
Ens convertim en peixos fluctuants.

Persecucions dins el buit líquid,
palpam els límits de vidre
fins que els cossos rellisquen
es troben
es freguen
omplen de colors
la invisibilitat.

Som algues que dansen,
som escrúpols per no fruitir
fins a l'extinció final.

S'engana la llum
entre dues aigües,
s'engana la fam de carn
quan se'ns encenen les escates
quan s'enrosquen les cues
quan esclata l'aigua tranquil·la
en desfermada tempesta.

Cicle del carboni

BESA'M

Besa'm en el centre del dia
allà on la taronja dorm els seus suc de dolçor.

Besa'm en el bell centre de les hores
quan els ossos de la terra siguin pedra viva
i el temps no es cansi de portar
els braços plens de raïms i fruites madures.

Besa'm en el centre del riu
desitjós de la bellesa de les quilles
que fendeixen, solquen i cavalquen
l'aigua dolça que humilment les sosté.

Besa'm ben enmig del sol
que ja el pit es tiba, paret de desig infinita
i malda per escampar l'allau del teu bes
fins al darrer racó on regnen les feres.

LLEPOLIES

“Brodant poc a poc flames
i llums de fades a la platja deserta”.

Miquel López Crespí. *De Cercle clos*.

Prens, de la llum, la polpa,
dels rínxols d'aigua, la dolçor.

Mira com s'alça el bosc de pals
i s'enrosca en el melic del mar
l'atzabeja d'un corb marí.

Guaita.

Encesa de foc,
la savina es retalla
sobre el teu cos
i et fa conèixer
tota la seva magnificència.

III

DE COM MUTA EL CAMP I LA MUNTANYA

“És un dia suau i poètic
on la blancor s’escampa
per sobre pujols i comellars.
És un dia en el qual
juguen les al·lotes,
engronsant-se com les branques
baix la bufada de l’embat”.

Ibn al.Labbàna, *Petites històries de mallorquins desconeguts*. G. Rosselló Bordoy.

Cicle del carboni

Caminar sobre el teu cos
fet de terra i pedres;
sospesar l'ombra mare de l'alzina
front la lleugera del pi.

Assenyalar lentament,
amb els fluxos,
com un ca amb la seva orina,
els límits d'aquest espai interior
conformat en Illa.

PROPIETAT PRIVADA

“Perquè allò que té preu,
té un valor escàs”.

F. Nietzsche, *Així parlà Zaratrustra*.

Volen àligues de plomes abrusades.

Sucre negre, espumes de sal,
dibuixant terrorífiques barreres
amb urpes en forma de pany:
“Propietat Privada”.

Com podeu privar-nos
d'aquest verd d'alzinar?
Com podeu desposseir-nos
del vol humit de la boira
en el collet de Son Brondo?

Veneu l'aire.
Veneu l'aigua.
Veneu la terra,
però no podreu jamai,
vendre tanta bellesa
perquè està amagada
en la duresa de cada còdol,
esgarrapant la pell
des dels fornals de calç viva,
des del cercle retut de la sitja,
des de la dura embranzida de l'aigua
cap a pedra d'aljub.

Cicle del carboni

Volen urpes de doblers abrusats.

Espumes de sucre, sal negra,
cremant la més pregonna arrel.

TARDOR A SUPERNA

Deixa que la molsa guii les passes
sembrades de bolets ara que és el fred,
ara que els niguls fan sobre els caps
una catifa d'espumes blaves
que cremen de gelor les mans,
però no els ulls encesos de verd,
però no el nas nerviós d'aromes.

Farem que l'alzina ens regui d'aglans
que volen morir per viure
ara que la terra és tova,
però no el camí que arriba,
però no la pedra que s'obstina.

Arribarem al cim sembrat de fredor
oscat pels vuit vents del món.
Sacsat l'esguard davant la bellesa
farem un prec de veritat sense retorn.

Cicle del carboni

GORG

L'escarda, l'osca, la talla.
L'esculpeix, la desfà, li fa dreces.
La poleix fins deixar-la en ossos,
la pentina, l'acaricia, la besa.

L'essencial, queda.

El calci s'esfondra
en un devessall de desferra
mentre la pedra viva juga
a tallar passes amb les arestes.

En la desfeta,
crea les formes més belles.

Farem de l'esclatxa
un ocult passadís
cap al ventre de la terra
fins el límit de les mareas.
Sempre més enllà del cel darrer.

ASCENSIÓ

Rítmic metrònom del temps
que esmicola pedra viva en batec
d'oreig suau i fred de muntanya.

Calze de cel
que supura càrritxos i romanins
mentre ordena rítmicament ovelles
d'un vessant a l'altre de la vall.

Veu humida de bosc
de bolets i pinassa enardida
que vomita el verd de l'Ofre
amb sentors que caragolen camins.

Atrapada en la grandària del cim
la mar és una tenalla
que abraça la cintura de l'illa.

Illa de fum,
estàs dins l'ull de fibló
entre la immensitat i la feblesa.

Com nosaltres,
bastides amb la lleugeresa de l'instant
però tocares per un baf d'eternitat.

Cicle del carboni

PART DE TORRENTERA

Criden pedres baix les nostres passes,
enfurismades arestes que es claven als peus
dibuixant fang en les sabates.

Insolents tiranys s'afanen
a treure la llengua de les boques
seques dins l'aire gelat de la muntanya.

El cor del cel s'aritmia
parlant amb veu de tro:
És la pluja.

Llàgrimes de cera reboten calentes
sobre el cos d'una terra
seca i desitjosa com una núvia.

Foc als niguls.
Part a la torrentera.

Els dits de la tempesta s'estiren
sobre els vessants de càrritxos.
Remor d'aigua que ens permet
sentir l'existència d'una vida líquida
que corre a diluir-se en el mar.

Es conhorta la fam de la branca
amb la nuesa de la línia
cap a l'horitzó
cap a l'azimut
cap al ventre del foc
que agermana terra amb ardència.
Crear espais on visqui el color.
Crear compactes arquitectures
on trunyellar repòs i batec.

Som dards,
punts desesperats sense trobar
dianes.

Dins el cercle untós dels mots,
dins el nom de les geometries,
voldrem prosseguir amb el cicle del carboni
per esdevenir pedra foguera
entre parets de calç viva.

Cicle del carboni

ES MUNTANT

“Perquè no hi ha repòs per qui no sap
escoltar el gran batec silenciós
i compassat de la Natura”.
Martí Pol, *Quietud perduda*.

la nit obre espais de fusta
que la lluna s'entesta a omplir
el silenci obre espais de vidre
que un cant de grill vol destruir
olor de rostoll obre campanes
que les orelles no poden sentir
nit d'estiu calor de terra
dins la sequera mald per recibir.

JOC

Arada que grata porus avall,
xat que m'arriba d'enllà del Pacífic,
flux que llances per penetrar,
fibló d'abella ben dins la corolla,
albelló que s'embeu la brutícia,
glopeja el volcà suc de lava
s'emmascara l'ocell de sageta
romp el vent la intimitat de l'arbre.

Cuc d'ulls de fosca,
andròmina que aboleixes espais,
lletres que fereixen
paper còmplice
ordinador que multipliques,
fer l'amor amb l'instant,
cardar amb el llamp,
parir un tro que enderrocàs
mà a mà,
les teves defenses.

Tocat i ferit.

Cicle del carboni

PALETA

Sagnen els colors saba de terra:
verd d'ametller, daurat de vinya,
morat de raïm, oberta figa.

Sagna la terra colors de vida:
ocre terrós, ros d'espiga,
rostoll abandonat pintant garriga.

Els colors desprenen
olor de vida:
vermell, groc,
conformen l'Illa.

CAN GUILLOT

Vessa el carreró violes de bruixa
quan el sagí de l'aire unta febre.

Deixa't viure.

Deixa que et bufin les entranyes
les dolces aranyes del desig.

Si desfàs els nusos del teu vestit,
conceixeràs la veritat de l'acònit,
la lleugeresa del tall de l'albó,
la passió extrema d'aquesta
generosa primavera.

Cicle del carboni

Rebutjo la llum que esclata
rabiosa sobre el camp mallorquí.

Rebutjo la llum i la plena distància
que exerceix entre el meu cos i els objectes.

La rebutjo per desvergonyida i enterca,
perquè cada minut em fa saber
que ella i jo,

Mai
no serem la mateixa cosa.

entrego al temps
paraules rodones com boques
enceses d'olors i ossos
que onegen segons, hores
inflamades d'olis i perfums
hòsties consagrades al déu
que conhorta valls i muntanyes,
que casa penells amb vents.

paraules rodones rodolen
sobre boires i cauen
a les mans de Sísif que
les retorna suaument al cim
i onegen i rodolen
i rodolen i onegen
dins un temps que ja,
no és.

CONJURA MÀGICA

Sonora fosca que escampes la cançó del vent,
febril guiatge de les neurones cap a la desaparició,
túmul d'epidennis florida de pues sense roses,
sacsa crineres de foc el velat unicorn
dins un bosc que crema de verdor.
Clariana del desig,
esmicola pols d'insectes alats
que ja mossega la lluna
rere les bardisses del cel.

Desfaig el nus,
obro ampit tan ample la finestra
per fer un prec al déu de les coses trobades.

VEREMA

Es panseix el raïm
ara que és setembre
però el teu amor regalima
un most agre
nat de terra forta
i d'aire sadollat.

Es marceix el pàmpol
ara que és fred l'oratge
però l'esvoranc de la teva mà
és jaç de bella foguera
valenta de cremor
com un llamp esponerós.

Nu quedarà el tronc
ara que la terra es gebra
però el teu cos és serp
que l'hivern no ensopeix
enroscada al meu desig
bífida llengua que no espera.

Cicle del carboni

“En tristícia e en languiment stava
un home en stranya terra”.
Ramon Llull, *Llibre de meravelles*.

Sent presagis de mort,
l'encís de la destrucció,
l'enlluernament de la dissolució
del meu pes sobre la terra.

Per què seguir amb un peu
a cada vorera de l'abís?

Per què intentar omplir de mar
tot forat fet a l'arena?

Per què deixar-me sacsejar
en el bell centre del cap de fibló?

Surar entre les moltes daurades
que pengen dels arbres centenaris,
beure del riu la meua pròpia imatge,
ser blanca amb el blanc d'ales
que componen pintures en el jaç del cel
com fan els estornells a la tardor.

Fum delicat dins el paisatge.
Epitalami entre vida i mort.

Fi del viatge.

